

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
WARMIŃSKIEGO SEMINARIUM DUCHOWNEGO *HOSIANUM*
W OLSZTYNIE
ZA ROK AKADEMICKI 1986/1987

W działalności Seminarium Duchownego *Hosianum* w Olsztynie w okresie sprawozdawczym obowiązywał program kształcenia i wychowania kapłańskiego ustalony przez Konferencję Episkopatu Polski, a zawarty w *Zasadach Formacji Kapłańskiej w Seminariach Duchownych w Polsce*. Podstawą formacji seminaryjnej była także znowelizowana *Ratio fundamentalis institutionis sacerdotalis*, dostosowana do nowego Kodeksu Prawa Kanonicznego i innych posoborowych dokumentów na temat wychowania seminaryjnego, opublikowana przez Kongregację Wychowania Katolickiego 19 marca 1985 roku.

I. Skład osobowy Seminarium Duchownego:

W roku sprawozdawczym obowiązki przełożonych Seminarium pełnili:

Rektor — Ks. lic. Kazimierz Torla

Wicerektorzy:

Ks. lic. Edward Wiszowaty

Ks. lic. Andrzej Lesiński

Prefekt Studiów:

Ks. lic. Andrzej Lesiński

Prefekci:

Ks. lic. Stanisław Zinkiewicz

Ks. lic. Stanisław Pietkiewicz

Ks. mgr Stefan Ewertowski

Ojcowie Duchowni:

Ks. dr Zygmunt Klimczuk
Ks. dr Jacek Jeziernski
Ks. lic. Marian Salamon

Dyrektor Biblioteki:

Ks. prof. dr hab. Marian Borzyszkowski

Prokuratorzy:

Ks. lic. Maksymilian Falk
Ks. Jan Krzysztof Lebdowicz

Wykłady, seminaria naukowe, zajęcia zleczone i lektoryaty prowadzili: Ks. prof. dr hab. Marian Borzyszkowski, Ks. mgr Stefan Ewertowski, Ks. dr Jan Górny, Ks. mgr Mirosław Hulecki, Ks. mgr Piotr Ilwicki, Ks. dr Jacek Jeziernski, Ks. dr Zygmunt Klimczuk, S. dr Ambrozja Kalinowska, Ks. dr Stanisław Kozakiewicz, Ks. lic. Andrzej Lesiński, Ks. dr Mikołaj Lohr, Ks. mgr Henryk Madej, Ks. lic. Stanisław Magolewski, Ks. lic. Bogdan Matysiak, Ks. dr Edward Michoń, Ks. dr Ludwik Nadolski, Ks. Kazimierz Narodzonek, Ks. dr Władysław Nowak, Ks. prof. dr hab. Tadeusz Pawluk, Ks. lic. Stanisław Pietkiewicz, Ks. prof. dr hab. Władysław Piwowarski, Ks. dr Jerzy Podolecki, Ks. doc. dr hab. Seweryn Rosik, Ks. mgr Emil Rzeszutek, Ks. lic. Marian Salamon, Ks. dr Alojzy Szorc, Ks. dr Józef Turek, Ks. dr Władysław Turek, Ks. lic. Kazimierz Torla, ks. dr Romuald Waszkinel, Ks. dr Wiesław Więcek, Ks. dr Jerzy Wirszyło, Ks. lic. Edward Wiszowaty, Ks. bp prof. dr hab. Julian Wojtkowski, Ks. bp dr Wojciech Ziemia, Ks. lic. Stanisław Zinkiewicz, Pan mgr Franciszek Jeziółowicz, Pan mgr Eustachy Magolewski, Pani mgr Barbara Parada.

W działach administracyjnych i pomocniczych zatrudnionych było w roku sprawozdawczym 16 Sióstr ze Zgromadzenia Sióstr Wynagrodzicielek Najświętszego Oblicza, 7 Sióstr ze Zgromadzenia Misjonarek Świętej Rodziny, oraz 21 pracownic i pracowników świeckich.

Rok akademicki 1986/1987 rozpoczęło 192 Alumnów na wszystkich latach. Praca dydaktyczno-wychowawcza odbywała się w dalszym ciągu w trzech budynkach seminaryjnych: dwóch w Olsztynie i jednym w Dobrym Mieście, co stwarzało trudności, zwłaszcza w organizowaniu wykładów oraz funkcjonowaniu stołówek w trzech budynkach seminaryjnych. Seminarium włączyło się w ogólnopolski program duszpasterski, przygotowujący Kościół w Polsce do III Pielgrzymki Apostolskiej Ojca Świętego Jana Pawła II do Ojczyzny, oraz do II Krajowego Kongresu Eucharystycznego, a także w program II Nawiedzenia naszej diecezji przez kopię Cudownego Obrazu Jasnogórskiego.

W roku sprawozdawczym absolutoria ukończenia studiów filozoficzno-teologicznych otrzymało i do święceń kapłańskich zostało dopuszczonych 31 Diakonów VI roku. 8 Alumnów opuściło seminarium, a 5 otrzymało roczny urlop dziekański.

II. Działalność naukowa

W okresie sprawozdawczym pracownicy Seminarium opublikowali kilkadziesiąt artykułów w czasopismach krajowych i zagranicznych oraz oddali do druku XXII tom *Studiów Warmińskich*, zaś tomy XXIII i XXIV są aktualnie w przygotowaniu. Ksiądz profesor dr Alojzy Szorc w Wydawnictwie Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego *Pojezierze* oddał do druku monografię Braniewa do 1945 r. Ksiądz profesor dr hab. Marian Borzyszkowski opracował i ogłosił drukiem pozycję, pt. *Z pielgrzymką do Częstochowy. Pamiętniki i wspomnienia*. Siostra dr Ambrozja Kalinowska złożyła w Wydawnictwie *Pojezierze* samodzielną pozycję książkową dotyczącą korespondencji księdza Stanisława Reszki z biskupem Marcinem Kromerem. Ksiądz profesor dr hab. Tadeusz Pawluk oddał do druku w Warmińskim Wydawnictwie Diecezjalnym kolejny tom podręcznika Prawa Kanonicznego według Kodeksu Jana Pawła II i obecnie przygotowuje ostatni tom z tego cyklu. Ksiądz profesor dr hab. Tadeusz Pawluk został także wybrany przewodniczącym Sekcji Kanonistów Polskich. Ważnym przejawem aktywności naukowej *Hosianum* jest udział profesorów w pracach badawczych i edytorskich, w zjazdach, sympozjach, konferencjach, kongresach ogólnopolskich i międzynarodowych. Ksiądz biskup profesor dr hab. Julian Wojtkowski i ksiądz profesor dr Władysław Nowak wzięli czynny udział w X Światowym Kongresie Mariologicznym i XVII Maryjnym, które odbywały się od 10 do 20 września br. w Kevelear w Republice Federalnej Niemiec. Już od 1957 r. profesorowie i wykładowcy *Hosianum* gromadzą się systematycznie, aby dzielić się rezultatami swoich poszukiwań oraz dyskutować nad nimi. W roku sprawozdawczym odbyło się siedem zwyczajnych posiedzeń naukowych oraz Sympozjum Eucharystyczne przygotowujące społeczność seminaryjną do II Krajowego Kongresu Eucharystycznego. Poza Seminarium Duchownym terenem aktywności dydaktycznej grona profesorów były systematyczne wykłady w pięcioletnim, akademickim Instytucie Historyczno-Pastoralnym dla świeckich im. Jana Pawła II, oraz Studium Katechetycznym w Gietrzwałdzie. Owocem pracy dydaktycznej profesorów i wysiłku intelektualnego alumnów były obrony prac magisterskich. 15 Diakonów naszego Seminarium obroniło prace magisterskie: 10-ciu na Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie i 5-ciu na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Absolutne pierwszeństwo wśród Alumnów zdobył ponownie alumn Mariusz Szram osiągając oceny wyłącznie bardzo dobre.

III. Ważniejsze wydarzenia w życiu wspólnoty seminaryjnej

Życie wspólnoty seminaryjnej przebiega w kilku nurtach: duchowo-liturgicznym, pastoralnym, naukowym i artystyczno-kulturalnym. Ubiegły rok akademicki dostarczył wiele przeżyć związanych z tymi formami działalności seminarium.

1. Podstawowym elementem kształcenia seminaryjnego jest usilne kultywowanie u studentów wyrobienia duchowego, czyli tzw. formacja duchowa prowadząca alumnów do życia w łączności z Bogiem Ojcem przez Jego Syna Jezusa Chrystusa w Duchu Świętym. Dla życia wewnętrznego Ludu Bożego diecezji warmińskiej, a dla Seminarium w szczególności ogromne znaczenie miała trwająca blisko rok Peregrynacja Maryi w kopii Cudownego Wizerunku Jasnogórskiego.

Z myślą o pełnym przeżyciu Peregrynacji przez kleryków na doroczne rekolekcje rozpoczynające rok akademicki zostali zaproszeni Ojcowie Paulini z Jasnej Góry: przeor klasztoru [o. Rufin Abramek], oraz o. Paweł Kosiak i o. Zachariasz Jabłoński. Wszyscy uczniowie wzięli udział w przygotowaniu liturgii Mszy św. inaugurującej Peregrynację w dniu 12.09.1986 roku. Diakoni wspomagali księży biskupów we wszystkich parafiach, gdzie przebywał Obraz. Kulminacyjnym momentem maryjnej wędrówki dla Alumnów było nawiedzenie w Wielkim Tygodniu „serca diecezji”, jakim jest Seminarium Duchowne.

Drugim głównym wydarzeniem życia religijnego na skalę ogólnopolską był II Krajowy Kongres Eucharystyczny, który odbył się w dniach od 7 do 14 czerwca, już po zakończeniu roku akademickiego. Miesięczne dni skupienia miały na celu przygotowanie alumnów do pełnego i świadomego udziału w tym niecodziennym wydarzeniu. Wszystkie seminaria w Polsce wzięły udział w poprzedzającej Kongres 8-miesięcznej adoracji Najświętszego Sakramentu. W naszym Seminarium adoracja odbywała się w 24 dniu miesiący parzystych: października, grudnia, lutego, kwietnia i czerwca. Kongresowi Eucharystycznemu towarzyszyła III pielgrzymka apostolska papieża Jana Pawła II do Polski, podczas której jeden z absolwentów naszego Seminarium diakon Mirosław Kalinowski otrzymał z rąk Ojca św. święcenia kapłańskie.

Zarówno Peregrynacja jak i Kongres wpłynęły na pogłębienie życia duchowego kandydatów do kapłaństwa, przyczyniły się do zwiększenia czci dla Najświętszego Sakramentu i wzrostu kultu maryjnego.

2. Istotny element wychowania seminaryjnego stanowi formacja pastoralna. Wyrabia ona u przyszłych kapłanów zdolność dialogu z ludźmi, umiejętność wysłuchiwanie innych i otwierania serca na różne potrzeby ludzkie w duchu miłości. W ubiegłym roku akademickim, podobnie jak w latach poprzednich, klerycy brali udział w licznych akcjach duszpasterskich. Alumni roku V prowadzili katechezy w olsztyńskich parafiach, akolici zanosili Komunię świętą chorym. Działało aktywnie seminaryjne duszpasterstwo ludzi głuchoniemych. Tradycyjnie już otoczono opieką dzieci z Domu Dziecka w Gryźlinach, dla których została zorganizowana uroczystość św. Mikołaja. Zebraną wśród alumnów ofiarą pieniężną została wsparta budowa Domu Samotnej Matki w Brąsawaldzie.

Najważniejszym zadaniem duszpasterskim spoczywającym na Seminarium jest prowadzenie skutecznej akcji powołaniowej. W ramach tego odpowiedzialnego zadania został opracowany przez alumnów specjalny numer *Postańca Warmińskiego*, a w niedzielę 10 maja br. klerycy trzech najstarszych roczników głosili w większych parafiach naszej diecezji kazania powołaniowe. Jak zawsze akcja powołaniowa spotkała się z dużym oddźwiękiem wśród młodzieży i z pewnością przyczyni się do wzrostu powołań kapłańskich oraz zainteresowania życiem Kościoła w diecezji warmińskiej.

3. Formacja intelektualna wypełnia większą część 6-letnich studiów w seminarium duchownym. Ma ona na celu przygotowanie alumnów do odpowiedzialnego i kompetentnego głoszenia nauki Chrystusa współczesnemu światu. W celu pogłębienia filozoficzno-teologicznej wiedzy kandydatów do kapłaństwa oprócz planowanych wykładów w każdym roku

akademickim odbywają się w naszym seminarium spotkania z ciekawymi ludźmi — przedstawicielami polskiej nauki katolickiej.

W roku sprawozdawczym Warmińskie Seminarium Duchowne odwiedzili wybitni teologowie. O. Jacek Salij wygłosił referat z zakresu teologii moralnej *O odwadze cywilnej*. W związku z uroczystością św. Tomasza, 27 stycznia br., wystąpili z odczytami na temat Eucharystii: patrolog ks. prof. Marek Starowieyski i ekumenista ks. prof. Alfons Skowronek. Polską filozofię chrześcijańską reprezentowali ks. prof. Józef Tischner i ks. doc. Wojciech Popielski. Sztuce sakralnej poświęcone zostały dwie prelekcje ilustrowane przezroczami: ks. prof. Marka Starowieyskiego o starochrześcijańskich zabytkach architektury na Synaju oraz prof. Antoniego Maślickiego o baroku wileńskim. Alumni mieli okazję spotkać się również z dwoma wybitnymi lekarzami-społecznikami: prof. Józefem Stolarczykiem, który wygłosił prelekcję na temat *Summa cierpienia* oraz dr Krystyną Neugebauer, która wystąpiła z cyklem wykładów poświęconych obronie życia poczętego nienarodzonego.

W dobie rozwiniętego ekumenizmu należy odnotować dwa wydarzenia wzbogacające wiedzę Alumnów w tej dziedzinie. W dniu 14 października 1986 r., podczas drugiej już wizyty w Olsztynie, odwiedził nasze seminarium sekretarz Kongregacji do Spraw Kościołów Wschodnich, Ks. arcybiskup obrządku grecko-katolickiego Mirosław Marusyn, który wygłosił referat na temat *Historyczne znaczenie unii brzeskiej*, w dniu 22 stycznia br. odbyło się natomiast w seminaryjnej bibliotece V Sympozjum Ekumeniczne poświęcone etosowi chrześcijańskiemu w twórczości znanego powieściopisarza mazurskiego, protestanta Ernsta Wiecherta.

Okazją do głębokich przeżyć intelektualnych stały się dwa przypadające na ubiegły rok akademicki Tygodnie Kultury Chrześcijańskiej, poświęcone w dużej mierze osobie papieża Jana Pawła II. Trzeba wreszcie wspomnieć o uroczystej Mszy św. z okazji XXX rocznicy powstania ośrodka duszpasterstwa akademickiego przy kościele Najświętszego Serca Jezusowego w Olsztynie, którą odprawił w dniu 11.10.1986 r. i homilię wygłosił biskup przemyski Ignacy Tokarczuk.

W roku sprawozdawczym kilku Alumnów naszego Seminarium wzięło udział w ważnych sympozjach naukowych poza Olsztynem: Tygodniach Eklezjologicznym i Filozoficznym na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, Wrocławskim Forum Młodych poświęconym modlitwie, spotkaniu z przedstawicielami wyznania karaimskiego w Pieniężnie. W maju br. 8-osobowa delegacja księży profesorów i alumnów udała się z wizytą do zaprzyjaźnionego Seminarium w Augsburgu, w związku z uroczystością poświęcenia przez Ojca Świętego Jana Pawła II nowej siedziby tegoż seminarium.

4. Na zakończenie należy jeszcze poświęcić kilka słów działalności kulturalno-artystycznej w naszym Seminarium. Przez cały ubiegły rok akademicki działał aktywnie seminaryjny chór prowadzony od wielu lat przez Ks. Prałata Kazimierza Narodzonka, uświetniając wszystkie ważne uroczystości. Tradycyjnie już Alumni roku III i V przygotowali dwa przedstawienia teatralne w związku z uroczystością św. Mikołaja i „Ostatkami” przed Środą Popielcową. Ukazały się nowe numery czasopisma seminaryjnego *Serce Warmii*, którego poziom merytoryczny i edytorski wciąż wzrasta. Gościnnie wystąpił w budynku seminaryjnym przy

pl. Bema zespół teatru ATA z Warszawy ze słowno-muzycznym programem religijno-patriotycznym.

Miniony rok akademicki obfitował w wydarzenia przyczyniające się do wszechstronnego rozwoju Alumnów. Członkowie seminaryjnej wspólnoty mieli możliwość nie tylko ubogacenia ducha i intelektu, ale także zaprezentowania swoich umiejętności i sprawdzenia w praktyce swojego powołania.

Poza tymi wydarzeniami Seminarium nasze prowadziło zwyczajną, rutynową pracę, która 30 Alumnów roku VI doprowadziła do Diakonu, 26 Alumnów roku V do posługi Akolitu, a 31 Alumnów roku IV do posługi Lektora, wszystkich zaś Alumnów o rok przybliżyła do upragnionych święceń kapłańskich.

W roku sprawozdawczym Pan Bóg odwołał do wieczności po nagrodę za ofiarną pracę dla Kościoła Warmińskiego następujących pracowników naszego Seminarium: śp. księdza dra Jerzego Podoleckiego, wieloletniego Prefekta, Wicerektora i Profesora Prawa Kanonicznego; śp. księdza mgra Konrada Sarwę, wieloletniego Ojca Duchownego w *Hosianum* oraz gorliwego spowiednika Alumnów śp. księdza Franciszka Martuszewskiego. Polećmy ich dzisiaj Bogu Miłosiernemu: „Wieczny odpoczynek racz im dać Panie...”.

Opracował: Ks. Andrzej Lesiński